

Kapittel 3: Naturen av Universets Årsak

Hvordan ble universet til? Finnes det en skaper bak? Hva er denne skaperens natur? Dette er viktige spørsmål, som vi ikke kan ignorere. Å granske disse spørsmålene om naturen av universets årsak og å finne troverdige svar er nødvendig i forståelsen av virkeligheter (virkelighetsordener) og for å oppnå passende perspektiv om vår eksistens. Ingen granskning av virkeligheten er fullstendig uten en slik forståelse.

Er det en årsak for universets tilblivelse?

Vi trenger å granske for å finne ut hvorvidt det er en slik årsak eller om ting bare utviklet seg. Granskningen av om det er en årsak kan foregå på følgende måte: Menneskekroppen, inkludert sinnet, med dets milliarder av celler som jobber sammen, er en del av universet. I hver brøkdelen av et sekund koordinerer nevronene i vår hjerne for å holde oss informert om verden rundt oss. Det å muliggjøre et så komplekst system som cellene i menneskekroppen krever en stor mengde kunnskap.

Ifølge biologene dukket liv opp for rundt 3,5 milliarder år siden med en enkel celle. Deretter kom flercellede organismer, som gradvis ble i stand til å se, fordøye, føle, ønske og bruke deres hjerne på en mer kompleks måte. Disse flercellede organismene ble også utrustet med en selvreflekterende kapasitet, som antyder at de ikke bare var i stand til å tenke, de var også klar over deres tankeprosesser, som tilhører Jeg. Vi kan ikke benekte

eksistensen av den enorme kunnskapen som må ligge til grunn for å gjøre livet mulig i alle dets grenseløse kompleksiteter.

Kompleksiteten av det fysiske universet er utrolig imponerende. Vitenskapen utvikler seg stadig og vi oppdager at universet er enda mer komplekst enn vi en gang trodde. Moderne vitenskap sier at nøkkelen til å forstå universet ligger i forståelsen av fysiske, kjemiske og biologiske lover. At lovene er gyldige gjennom hele universet ser ut til å være konstant, og mer grunnleggende enn rom og tid. Men når de går mer i dybden med å stille spørsmålet om hvor disse lovene kom fra, vil ingen vitenskapsfolk våge å gå utenfor vitenskapens område.

Gita og Upanishadene presenterer universets årsak som all kunnskap og kraft. Det ser ut til at Gita og Upanishadene sier det samme som alle hellige skrifter: Universet har en skaper og det er Gud. Stemmer det? Gita og Upanishadene samsvarer med alle andre skrifter om tilstedeværelsen av en årsak, men er vidt forskjellig i definisjonen av årsakens natur. Forskjellene vil bli klarere når vi ser på neste spørsmål: Lokaliseringen av universets årsak.

Hvor er årsaken?

Vår allmenne forståelse er at skaperen av et objekt, for eksempel en pottemaker som har laget en potte, er noe vi kan se på et eller annet sted. Kan vi hevde at en Gud, som skapte universet må være her et eller annet sted? Det at skaperen eller Gud bor oppe i himmelen er en grunnleggende tro som millioner av mennesker holder på, fordi vi ikke kan se vedkommende. Menneskeheten ser ut til å være forpliktet til ideen om en Gud som sitter et eller annet sted.

Oppfatningen om at Gud må være i himmelen fordi vi ikke kan finne Guds lokalisering holder imidlertid ikke mål av ulike årsaker. Det å plassere Gud i himmelen skaper logiske problemer. Hvis vi sier at himmelen er inni universet, da sier vi at det er inni tid og rom. Da står vi overfor spørsmålet: «Hvem skapte tiden og rommet, som er himmelens struktur? Hvor sitter Gud og fra hvilket sted skapte Gud verden?» Hvis vi sier at himmelen er utenfor tid og rom, kan vi ikke kalle det for et sted med en beliggenhet, siden hvert sted er inni tid og rom.

Ideen om at Guds rike befinner seg på det fysiske planet antyder at Gud er et vesen med en spesifikk form. Hvilken form kan vi gi Gud? Mann, kvinne, eller noe annet? Et vesen som eksisterer innenfor tid- og romsstrukturen med en spesifikk form kan ikke være allvitende eller allmektig. Dette er ikke logisk.

Upanishadene og Gita sier at skaperen er ikke en person eller et vesen. Det er veldig viktig å forstå naturen av universets årsak, fordi det endrer vår visjon om hva som er og gjør oss i stand til å transformere våre liv.

Årsaken er både intelligent (bevisst) og materiell

For å forstå naturen av universets årsak, baserer vi vår erfaring på noe som er intelligent satt sammen og to årsaker – en skaper med kunnskapen og ferdighetene som kreves for å gjøre ting, den intelligente årsaken og en materiell årsak fra hvor objekter er laget. For eksempel når vi tenker på potten er pottemakeren den intelligente årsaken, og leiren er den materielle årsaken. På samme måte kan vi si at all-kunnskap og kraft er den intelligente årsaken av universet. Men da dukker spørsmålet opp: hva er den materielle årsaken bak universets tilblivelse? Med andre ord, hvor fant den intelligente årsaken alt materialet som kreves for å skape universet, med alle nødvendige ferdigheter og kraft?

Vi kan ikke si at han/hun/det fant materialet et annet sted, fordi alt er ennå ikke laget! Hvis vi sier at materialet allerede eksisterer, at skapelsen er der allerede og noen andre har skapt materialet, så må vi da spørre: Hvem skapte materialet? Da må det eventuelt være en annen Gud som skapte materialet for at Gud kunne bruke det. Den eneste logiske forklaringen er at den materielle årsaken ikke er forskjellig fra den intelligente årsaken. Begge årsakene er ett. Denne intelligente årsaken av universet har flere navn, ifølge Gita og Upanishadene, inkludert Isvara (Det Totale Sinnet). Det Totale Sinnet er både den universelle intelligensen og materielle årsaken av universet.

Dette er veldig vesentlig siden det har viktige implikasjoner. Hvis Det Totale Sinnet er både skaperen og materialet, hvor er Det Totale Sinnet? Pottemakeren kan ikke være borte fra potten, men kan pottematerialet noen gang være borte fra potten? Hvis potten er laget av leire, kan jeg ta ut leirematerialet og fortsatt ha en potte? Hvis Det Totale Sinnet også er den materielle årsaken av skapelse, kan vi ha skapelse uten at Det Totale Sinnet er tilstedeværende? Hvor er Det Totale Sinnet? Svaret er: overalt. Alt er gjennomtrengt av denne årsaken. Alt som er her, er Det Totale Sinnet. Universets årsak gjennomtrenger hele skapelsen slik som at leiren, pottens materielle årsak gjennomtrenger hele potten.

Hvis Det Totale Sinnet gjennomtrenger alt burde Jeg være i stand til å se Det Totale Sinnet, slik som at Jeg er i stand til å se leiren når det er potte foran meg. Men jeg ser ikke noe av Det Totale Sinnet her. Jeg ser bare fjell, elver, trær og levende vesener.

For å kunne svare på dette spørsmålet, trenger vi å forstå mer om verdens natur. Det som ser så håndgripelig ut, som for eksempel fjell, er ikke virkelig når vi gransker dette. Det er bare et navn for en gitt form. Fjellet er ikke noe annet enn stein og jord og trær,

satt sammen til formen av et fjell. Ordet fjell er ikke noe annet enn et ord pluss mange ord: stein, jord og trær, hver og en av dem som har sin egen betydning. Alle deler av fjellet er ikke noe annet enn mineraler, som igjen viser seg å være atomer og partikler. Partikler kan bli funnet når man reduserer det til kvarker og helt til vi ikke finner noen fysiske substanser som en stein er laget av.

Der det er et fjell, er det i virkeligheten ingen substans, men bare navn inni navn inni navn til former inni former inni former. Hvert objekt har en tilsynelatende virkelighet helt til en finner ut at det ikke er noe annet enn navn og former inni andre navn og former.

Menneskekroppen er ikke et unntak fra denne loven. Det er en flercellet organisme som har en hjerne og et sinn som er i stand til å oppfatte ting, memorere, føle og ha en opplevelse av Jeg, og den har også bare en tilsynelatende virkelighet. Alle de forskjellige delene av kroppen – bein, muskler, blod, nerver, er ikke noe annet enn celler. Celler er ikke noe annet enn molekyler, som igjen ikke er noe annet enn atomer, partikler og kvarker. Til slutt kan vi ikke finne noen håndgripelig eller solid grunnleggende substans som vi kategorisk kan hevde er materiens byggestein. I virkeligheten er navn og former det eneste vi har.

Spørsmålet dukker opp om hva som gjør disse subatomære partiklene i stand til å vise seg og komme sammen i en spesifikk konfigurasjon slik at det håndgripelige objektet oppstår. Det Gita åpenbarer er at den endelige substansen ikke er et objekt, men intelligens. Denne intelligensen gjennomtrenger hele universet og ikke bare som årsaken av subatomære partikler, men også årsaken av partikkelsamlinger: Atomer, molekyler, og større bestanddeler, som skaper håndgripelige objekter, som fjellet og menneskekroppen. Det betyr ikke bare min kropp, men alle kropp, planter, dyr, stjerner, planeter og galakser. Alt her er ikke noe annet enn intelligens som viser seg som spesifikke karakteristikk og funksjoner.

Når vi omtaler dette som All-Intelligens snakker ikke Gita om menneskehjernens intelligens. Den peker ut en mer grenseløs, grunnleggende intelligens, som både opprettholder og avgjør menneskets intelligens, denne unike gaven som hvert mennesker besitter. Det gjelder hele skapelsen, som inkluderer planter og dyreriket.

Hvis årsaken er overalt, hvorfor ser jeg ikke den? Hvorfor ser jeg fjell, trær og andre objekter, men ikke Det Totale Sinnet? Ingen kan fornekte persepsjonen av disse objektene, men gjennom gransking i deres virkelighet, med hjelp av Gita, kan vi samtidig se tilstedeværelsen av Det Totale Sinnet i alt.

Når vi i dagligtalen forestiller oss at et stykke tau er en slange, kaller vi det for subjektiv persepsjon. Hvis vi derimot ser tauet, som et tau, kaller vi det for en objektiv persepsjon. Vitenskap tar objektiviteten til neste nivå. Den sier at ja, tau er empirisk riktig, men et

tau er ikke noe annet enn atomer og partikler. Vitenskapspersonens objektivitet er mer dyptgående enn det lekfolk ser som et stykke tau. Vedkommende går et stykke videre ved å si at det er ingen virkelig ting som blir kalt for tau.

Hvis vi forstår og aksepterer Gitas visjon av virkelighetsordener, vil vår definisjon av objektivitet endre seg betydelig. Vi vil anse noen for å være objektiv når de ikke ser noe annet enn Det Totale Sinnet i og gjennom universet. Dette er virkeligheten, og det å være synkronisert med denne virkeligheten er essensielt, fordi så lenge vi ser på oss selv som maktesløse og isolerte individer når vi konfronterer verden i dens størrelse, føler vi oss hjelpsløse, håpløse og grunnleggende utilfredse med oss selv.

Den subjektive visjonen av individet om å være liten og høyt begrenset som natur, bør bli byttet ut med en visjon hvor individualitet ikke blir sett på som noe annet enn Det Totale Sinnets manifestasjon.

Det er tydelig at det objektive synet ifølge Gitas visjon er betydelig annerledes fra hva som vanligvis forstås som et objektivt syn. For å være klar over utfordringen med å fatte denne nye visjonen av universet, gir Upanishadene oss to eksempler fra vår erfaring. Det illustrer hvordan et enkelt vesen eller en enkel enhet er både den materielle og den intelligente årsaken, for å hjelpe oss å forstå at Det Totale Sinnet er begge årsakene. Et eksempel er en edderkopp, som er en intelligent arkitekt av dens vev og som også er den materielle årsaken hvor vevet er laget, siden materialet kommer fra edderkoppens kropp.

En drøm er et annet eksempel. Vi er drømmens skaper siden vi har kraften og intelligensen til å projisere, skape drømmeverdenen ut av vårt sinn. Hva med materialet som drømmeobjektene, hendelsene og menneskene er laget av? Drømmeverdenen og alle dens objekter som elver, fjell, mennesker og oss selv i en drøm, er ikke laget av noe annet enn oss selv. Vi er altså den materielle årsaken til drømmeverdenen. Som den materielle årsaken til drømmen gjennomtrenger vår kunnskap hele drømmeverdenen. Vi er herrer over drømmeverdenen, både den intelligente og materielle årsaken.

Disse to eksemplene er forbløffende kraftfulle til å hjelpe oss å anerkjenne og fordøye det Upanishadene og Gita sier, at Det Totale Sinnet er både den intelligente og den materielle årsaken til hele universet.

Skapelse – Universets Opprinnelse – Big Bang – Eksistensens Mandala

Tenk på det, hvis du ser på skapelsen, hvor eksisterer den? Har du noen gang egentlig sett en skapelse? Nei, du har bare erfart objektene, som viser seg i deg når som helst og disse objektene er ikke adskilte fra tankene som skaper dem. Skapelsen er bare en idé, en tanke. Når den tanken viser seg i deg, forestiller sinnet objektene helhet ved slut-

ning, men disse objektene er aldri direkte erfart. Det eneste som er direkte erfart er deg (bevissthet), og egenskapene til objekter.

Det eneste problemet som gjenstår å løse er hvorvidt bevissthet eller materie er primær. Hva kom først? Når vi bruker ordet «først» mener vi: Hva står alene? Eksisterer materie forut for bevissthet slik at vi fortsatt kan ha materie uten bevissthet? Nei, du kan ikke adskille et objekt fra objektets bevissthet. Med andre ord, objekter er ikke bevisste. De kjenner ikke seg selv eller andre objekter. Det Totale Sinnet forbundet med Maya er bevisst (selv om den ikke er en person) og er ikke modifisert av uvitenhet/maya (energi/kraft). Det Totale Sinnet er bevisst, fordi når Maya viser seg, er det noe for bevissheten å være bevisst på, med andre ord objekter. Bevissthet er forut for materie på den måten at materie avhenger av bevissthet. Bevissthet står alene. Det er det første prinsippet som alt dukker opp fra.

Du kan dessuten ikke få noe ut av ingenting. Hvis materie avhenger av bevissthet, må den komme fra bevissthet. Virkningen (materie) er bare en tilsynelatende transformasjon av årsaken, bevissthet. Det er faktisk ikke en transformasjon, fordi hvis det var det, ville bevissthet ha mistet sin grenseløse natur når den har blitt transformert til materie. Den ville ha blitt begrenset, bundet av tid og rom. Den materien (subtile og grove objekter) dukker opp i deg, bevissthet, når du anvender logikk i vår tenkning, som egentlig er vår (ugranskede) erfaring.

Den logiske tilnærmingen til ikke-dualitet som et middel til å forklare skapelsen, når det er nyttig, bryter sammen (fra personens perspektiv) når det kommer til analysen av universets årsak. Deduksjon vil bare ta deg til et visst punkt, fordi det eneste kunnskapsmiddel tilgjengelig for den er sansene (persepsjon og slutning), som uten selvkunnskap er mithya og sitter fast i mithya. (Mithya betyr det som er avhengig av noe annet for å eksistere. For eksempel alle verdens objekter – fjell, trær, alle levende vesener, følelser, tanker m.m. – er mithya og er avhengig av sathya, det grenseløse, alltid-tilstedeværende og uforanderlige bevissthet/selv for sin eksistens. Det vil bli mer utdypet senere i boka.)

Ikke-dualitet, bevissthet, er ikke et kunnskapsobjekt, og kan ikke bli kjent av middelet til vår disposisjon. Den er altfor subtil og kan bare bli kjent gjennom et gyldig kunnskapsmiddel for bevissthet, som er Vedanta, som er i stand til å fjerne uvitenheten som står i veien for forståelse.

Problemene som moderne vitenskap har i forståelse av universets opprinnelse er et godt eksempel på dette. Den kan resonnerer seg opp til et visst punkt hvor vitenskapen forstår at det må være et øyeblikk der skapelsen begynte, men den kan ikke fortelle oss hva som skjedde på skapelsens punkt eller før det skjedde. Kvantefysikk, den mest avanserte teorien i fysikken til dags dato, kan ikke gå bakenfor Big Bang, det store smellet. Grunnen til dette er at ikke-dualitet, eller singularitet, som er det vitenskapen kaller ikke-dualitet, er et nivå (det er ikke egentlig et nivå eller en tilstand, men disse begrepene kan til nød brukes) fra hvor det er ingen informasjon som en kan resonnerer seg

fra. Hvis det er ikke-dualitet, er det ingen objekter. Vitenskapen vil sitte fast på dette punktet fram til den forstår hva bevissthet er, noe den ikke vil gjøre, hvis ikke selvkunnskap fjerner vitenskapsfolkernes uvitenhet.

Den vediske Gudsvisjon

Swami Dayananda var en av de mest kjente lærerne innenfor Tradisjonell Vedanta (Sampradaya). Vedanta Sampradaya kan forklares som følger: Ordet sampradaya er formet fra røttene, da, til å gå med forstavelene sam og pra. Sam står for samyak, som betyr fullstendig og grundig. Pra står for prakarna, som betyr ytterst bra. Vedanta Sampradaya betyr undervisningstradisjon hvor kunnskapen av Advaita Vedanta er overført fullstendig og korrekt. Dayananda skriver følgende i artikkelen Den vediske Gudsvisjon.

«Vedaene ber oss ikke om å tro på Gud, fordi Gud er ikke noe vi trenger å tro på – men heller vite at Gud er alt som er her.

Selv en person som avviser Gud avviser egentlig bare sitt eget konsept om Gud. Og for å være en rasjonell person så må han avvise det konseptet. Du kan ikke unngå spørsmålet: Hva er Gud? Fordi det er en del av din psyke.

Du finner deg selv i en gitt verden med et gitt kropp/sinn/sanseverktøyskompleks. Det er derfor et barn stiller det grunnleggende spørsmålet: Far, fortell meg hvem som har skapt alt dette? Spørsmålet om Gud blir aldri gitt opp. Vet du hvorfor? Spørsmålet ligger bare der, i dvale, fordi et rasjonelt vesen, som du er, søker etter svar. Og du kan aldri avvise din egen årsak. Dette spørsmålet påvirker ditt personlige liv. Hvis ikke spørsmålet er besvart til en viss grad så vil du føle deg utrygg og usikker på deg selv. Faktum er at hele ditt liv er en søken etter det ufeilbarlige og hvis du ikke har oppdaget det ufeilbarlige, så er du utrygg.

Hvis Gud er en realitet så må jeg definitivt oppdage det. Vedaene forteller meg at Alt som er er Isvara (Gud), derfor må vi se på Gud som det.

Når jeg ser på kropp-Sinn-Sansekomplekset som er gitt meg så finner jeg ut at det som jeg trodde var maskinvare egentlig er programvare. Alt er kunnskap. Skapelse betyr at det er intelligent satt sammen. Du vil finne ut at ditt intellekt og sinn er gjennomtrengt av orden. Den ytre verden er også gjennomtrengt av orden. Alle er gjennomtrengt av orden.

Desto mer du setter pris på orden, jo mer vil du gjenkjenne Gud. Hvordan kan man være trygg og avslappet uten å akseptere Gud (Det Totale Sinnet)?

Din subjektivitet, som kommer fra frykt og usikkerhet, minker. Desto mindre subjektiv du er, jo mer er du med Gud.

Jo mer tillit du har, jo mer kan du slappe av. Du er objektiv.»

Isvara/Gud/Det Totale og upersonlige krefter

Dharmafeltet styres av Isvara, som er det totale og Isvara trenger ikke andres hjelp. Gunaer er upersonlige krefter som alltid er i virksomhet og til stede i det makrokosmiske sinn. Gunaer er bare borte for individet i dyp søvn og nirvikalpa samadhi (opplevelse av ikke-objekter – tomrom). Isvara tar vare på alle individers karma. Dette blir kalt for Isvara *srsti*. Når selvkunnskap fjerner uvitenheten om din sanne natur, som åpenbarer seg som selvet uten innflytelse av uvitenhet, ren bevissthet, vil du stoppe å projisere Jiva srsti (den individuelle skapelsen) på Det Totale Sinnet.

Du vil se at det ikke er noe galt med deg eller det totale. Du vil se det perfekte i alle ting selv om du ikke forstår dem. Denne troen som du har er en sterk overbevisning om at det er noe galt med verden, at den burde være annerledes enn den er, og at personen må gjøre noe for å bli mer perfekt og når individet er perfekt må den jobbe for å få ting bedre. Dette trossystemet er for Karmis, mennesker som tror de er mennesker og som tror de har full kontroll over resultatene av egne handlinger.

Selvet er alt som er og hva kan være mer ekspansivt enn det? Hvordan kan noe undervisning være mer kjærlig enn den som beviser at din sanne natur er *parama prema svarupa*, ubetinget kjærlighet og at alt er deg? Vedanta ser ikke at det er noen andre. Alle objekter er sett og elsket som selvet uten å dømme.

Når du virkelig vet dette, dyrker du alt og alle som selvet, og de er ikke forskjellig fra deg og er perfekte som de er. Det Totale Sinnet er forstått som herren over skapelsen, men som selvet vet du også at du er Det Totale Sinnet, Derfor blir dine verdier til universelle verdier og du følger automatisk dharma, som handler om å ikke skade noen deler av skapelsen, fordi alt er deg. Samtidig vet du at som selvet (opplyst individ) er du ikke under innflytelse av uvitenhet. Du har ikke all kunnskap om det totale og aksepterer uten betingelser Det Totale Sinnets skapelse.»

Et sitat i Gita lyder som følger: «Den som ser handling i ikke-handling og den som ser ikke-handling i handling er virkelig vis». Dette kan man reflektere en del over. Kortversjonen er at når vi forstår hvem vi er og denne forståelsen sitter solid i oss på alle «plan» – inkludert kropp og sinn – Da forstår vi at vi allerede er fullstendig, hel, uforanderlig, alltidilstedeværende, grenseløs, ufødt, ikke-dualistisk bevissthet eller selv. Hele verden, skapelsen, upersonlig skaper, det totale og vår rolle som mennesker ligger i det sitatet.

Gud er absolutt et veldig subtilt emne. En kan ikke bruke vanlig vitenskapelige metoder for å undersøke hva eller hvem Gud er – eller om Gud eksisterer. Men man kan bruke slutninger, som er vanlig i vitenskapen. Det vil si at man kan trekke slutninger ut ifra visse former for logikk, det vi kaller å bruke logisk resonnement.

Vi kan undersøke dette selv: Gud er i alt, i det manifesterte og umentalsterte. Vi er mikrokosmos/individuelle – Gud er det totale/makrokosmos/ kausale. Det totale/Gud/ makrokosmos tilrettelegger for alt det vi opplever og observerer i verden. Det er en form for logikk som vi selv kan undersøke om det er hold i.

Definisjonen av Gud er problemet. Mange av de mest utbredte måtene å bruke Guds- begrepet på er uheldige og kan hindre gode, konstruktive og intelligente undersøkelser, granskinger og analyser. I den vestlige verden henter de fleste troende sitt gudsbegrep fra bibelen, mens de ikke-troende pleier å avfeie hele problemstillingen uten å gå dypt eller grundig i undersøkelsene sine.

Hvis man ser på metaforen om en edderkopp (skaper/Gud) som lager vev (verden) – så blir ikke edderkoppen veven (verden og det vi ser og observerer). Og det er upersonlige og objektive krefter i sving. Alle resultater, hendelser og opplevelser i verden er til det beste for det totale. Og det utspilles en del «lover», noen av dem kjenner vi godt til og andre kjenner vi mindre godt.

Gud er i alt det manifesterte, inkludert alt som har med vitenskap å gjøre samt fysiske lover, psykologiske lover, moralske/ etiske lover m.m.

Hiranyagarbha – Skapelsens eller manifestasjonens gyldne egg

Hiranyagarbha er et sanskrit-ord som betyr Skapelsens gyldne egg. Det står om dette blant annet i Rig Veda, den eldste vediske teksten. Hiranyagarbha betyr også Makrokosmisk Sinn eller Subtil Kropp.

Makrokosmisk subtil kropp (hiranyagarbha) er totalsummen av alle subtilkropper. Subtil Kropp er et begrep som omfatter personlighet, sinn og intellekt. Den makrokosmiske subtilkroppen er der hvor det grove materielle universet oppløser seg. Det ligger en eksakt blåkopi av denne grove materielle verdenen vi alle ser.

Avhengig av hvilken tekst man leser, er den subtile kroppen noen ganger likestilt med Isvara eller den makrokosmiske kausalkroppen. Den makrokosmiske kroppen blir da presentert som den umentalsterte virkeligheten av total uvitenhet og hiranyagarbha er presentert som den subtile virkelighet av arketypeformer eller frøideer for manifestasjonen, det som vi kaller Det Totale Sinnets vasanaer eller blåkopier for manifestasjonen. I denne betydningen er hiranyagarbha det samme som Det Totale Sinn og er derfor kilden av Det Totale Sinnets skapelse. Vasanaer er tendenser, programmeringer, inntrykk og vaner, som påvirker våre valg og handlinger i nåtiden. Det vil bli utdypet mer senere i boka.

I det mikrokosmiske aspektet finner vi tajiasa, som tidligere nevnt. Det er den subtile kroppen av det tilsynelatende individet, som gir grobunn for alle individuelle preferanser som former individets grunnleggende verdier. Disse verdiene farger individets tolkning av Det Totale Sinnets skapelse og tilsvarende fargelegger det individets tolkning av hans/hennes erfaring. Denne projiserte tolkningen omtales som individets skapelse.

Hiranyagarbha er den subtile virkeligheten av ideer som gir grobunn for manifesteringen av de materielle formene, som inneholder det manifesterte universet.

Hele skapelsen er bare en tidløs projeksjon av den lysende bevissthetsskjermen, som et hologram. Når selvkunnskap inntreffer, kollapser den som en virkelighet og forblir som et speilbilde, som bare tilsynelatende endrer seg.

Prakriti – Den Subtile Årsaken bak Materie og Energi

Materie har tre sider: sattva, rajas og tamas. De kalles gunaer og er bygget inn i Prakriti, som er den subtile årsaken til materie og energi. Med andre ord materie i form av frø (blåkopi), som vil bli mer utdypet senere i teksten. Gunaene er tre energikvaliteter som påvirker hele det skapte universet. Disse tre kvaliteter former og har innvirkning på alle vesener, objekter og krefter i naturen, fra grove fysiske nivåer til mer subtile sinnsnivåer, følelser og intellekt. Jeg vil utdype mer om gunaer i eget emne i kapittel 6.

Potensialet til alle former, alle tanker, vasanaer og så videre holdes i frøtilstand i den makrokosmiske kausalkroppen. Prakriti er også den subtile årsaken til materie og energi. Derfor er prakriti materie i form av frø. Den ser bevisst ut fordi den låner sitt lys fra bevissthet. Verden og alle ytre objekter, enten grovmaterie eller subtil materie inneholder prakriti. Prakriti har tre egenskaper. De tre gunaene reflekterer selvet og ser ut til å skjule det, men skjuler egentlig ikke selvet, fordi ingenting kan skjule det.

Ren makrokosmisk sattvisk prakriti er som et lyst og klart vindu i stand til å reflektere bevissthet (pratibimba chaitanya). Makrokosmisk sattva er blåkopien (planen) til alle former, hele skapelsen, evige sannheter, krefter, lover, individer, karma, tre gunaer og 5 elementer (rom, jord, luft, vann og ild). Den vet alt. Den er ikke blandet med rajas og tamas, den er ren kunnskap. Den er bevissthet som viser seg som den som har kjennskap. Den er et objekt kjent av bevissthet og inneholder alle objekter, inkludert energi og rom. Når rajas og tamas oppstår og ren sattva er forurenset, så blir vinduet smadret til utallige småbiter. Maya blir avidya (uvitenhet). Maya har mange sider, skaper alle objekter (både levende og livløse), inneholder essensen av bevissthet samt bevissthet preget av rajas og tamas. Jeg forklarer mer om tamas og rajas nedenfor, samt under avsnittene om gunaene i kapittel 6.

Maya produserer alle substanser ut av *tamas*, eksistenssiden av bevissthet. Hvis Maya skapte alle substanser ut av *sattva* så ville alle steiner tenke og snakke. *Rajas* har med å handle, agere og gjøre noe. Og det fører til at noe er i bevegelse, endring og personen er en del av denne skapelsen. Det inkluderer tilsynelatende adskillelse fra Det Totale Sinnet (eller Maya i denne konteksten).

De fem elementene er sett på som livløse. Men vi ser at de er i konstant endring, noe som beviser at de ikke egentlig er virkelige (i betydningen å ha en absolutt, uforanderlig eksistens), men de viser seg tilsynelatende som virkelige. Vedanta sier om verden at alle dens objekter inkludert individer kan bli endret på. Men selvet alene er virkelig fordi selvet er uforanderlig.

Nøkkelen her er at *prakriti*, med referanse til *Mayadrømmen*, utvikler seg gradvis. Vedanta aksepterer midlertidig dette synet et stykke på veien, men fjerner også dette i de undervisningens høyere nivåer. Maya er egentlig bevissthet, og den utvikler seg egentlig ikke, men det ser ut til at den gjør det. Hvis vi aksepterer det faktum at materie ikke i seg selv kan endres, fordi den er livløs og derfor må bli endret på, da blir spørsmålet: hva endrer den? Det ser ut til å bare være to valg: selvet, som reflekterer sitt lys gjennom intellektet (*buddhi*) via tanker, eller de tre *gunaene*.

Gunaene er imidlertid et annet navn for Maya. Så den andre muligheten er at Skaperen opererer gjennom Maya og bruker Mayas projeksjonskraft (*rajas*) til å skape tilsynelatende bevegelse og endring på *pratibasika satyam-nivå* (*jiva sristi*, individets skapelse og tolkning av skapelse). All tilsynelatende materie kan bli endret enten eksternt eller internt på dette nivået. Verken Det Totale Sinnet eller Maya eksisterer på *pratibasika satyam-nivået* av den absolutte virkeligheten. Derfor kan ikke selvet verken endres eller bli endret på.

Den makrokosmiske kausalkroppen er som nevnt et annet navn for *Isvara* eller Gud/Universet/Det Totale Sinnet. Den tekniske undervisningen på *Isvara/Prakriti/Maya*, eller kausalkroppen, er kompleks fordi de tre begrepene er synonyme, men det er samtidig subtile forskjeller mellom disse. *Isvara* er ren bevissthet, som håndterer Maya og er to ting: bevissthet og materie. Derfor er Det Totale Sinnet bevisst og som standard får den Maya (materie) ut til å framstå som bevisst, noe den ikke er. Men når vi undersøker materie, finner vi ut at også materie er bevissthet, selv om bevissthet ikke er materie. Det Totale Sinnet i rollen som skaperen skaper, vedlikeholder og ødelegger alt. Derfor er dyp søvn synonymt med den kausale kroppen og med ren *tamas*: materie, eller ren uvitenhet. Dette er subtile poeng, men viktige for å forstå forskjellen mellom dyp søvn/ den kausale kroppen og ren bevissthet.

To skapelsesteorier

De to følgende skapelsesteoriene er begge akseptert av Vedanta:

- 1) Evolusjon
- 2) Spontan eller umiddelbar skapelse

Hvordan du ser på dem avhenger av ditt perspektiv og selvkunnskap, blant annet om sistnevnte er direkte eller indirekte kunnskap. Med skapelsen kan vi som med selvet si at den er spontan og umiddelbar, eller man kan si at det er ingen skapelse, bare deg (bevissthet/selv). Hvis du ser på skapelsen som et individ, utvikler skapelsen seg (evolusjon). Selvet utvikler seg ikke, og det gjør heller ikke Det Totale Sinnet. I Maya, den tilsynelatende virkeligheten, eller Skapelsen, er det to krefter: kunnskap og uvitenhet. Uvitenhet skaper deltakelse, hvor selvet tilsynelatende er identifisert med materie eller objekter, tilsynelatende fortryllet av uvitenhet. Kunnskap skaper evolusjon, bevissthetens forsøk på å frigjøre seg fra materie – altså fra identifiseringen med objekter og uvitenhet.

Isvara, ren sattva-opererende Maya, utvikler seg ikke og er ikke forurenset eller påvirket av rajas og tamas. Som ren sattva, er Isvara/Det Totale Sinnet årsaken til Maya, og ikke dens virkninger. Dette er den forvirrende delen, fordi Det Totale Sinnet viser seg også som et individ, eller subtil kropp, og på den måten er den også virkningen av Maya. Derfor utvikler og involverer det begge. Maya sine virkninger blir kalt for mithya, med andre ord det som får den tilsynelatende virkeligheten til å se ut til å være virkelig. Det Totale Sinnet er ikke virkningen av uvitenhet: den bare viser seg som en tilsynelatende virkning i en annen form.

Prakriti har en tredobbel kraft:

jnana-shakti, kraften til å vite, som inkluderer minne icha-shakti, kraften til vilje, inkludert begjær/ønske, tvil, følelser og kriya-shakti, kraften til å handle, inkludert ferdigheter, kreativitet, kraft og så videre.

Prakriti er grunnleggende maya/de tre gunaene. Prakriti er et materiespeil, som er bevissthet pluss materie. Prakriti utvikler seg, men bevissthet gjør ikke det. I dens opprinnelige tilstand er prakriti bare ren, reflekterende og lysende materie.

Maya – Upersonlig skapelsesprinsipp – Det manifesterte og det Umanifesterte

Dette kan best forstås gjennom metaforen edderkoppene og vevet, som jeg har nevnt tidligere med tanke på den intelligente og materielle årsaken i dette kapittelet.

Den høyeste Bhakti/hengivenhetsforståelse: Gud viser seg som verden i sine mange former, men blir ikke formene. Akkurat som et spindelvev kommer fra edderkoppene, lages av edderkoppene, avhenger av edderkoppene, men ikke er selve edderkoppene.

Maya er prinsippet som betjener eksistensfeltet, villeder mennesker til å tro at deres kroppsinnsverktøy er adskilt fra alt, begrenset og avhenger av objekter til å fullføre dem. Det er også kalt for uvitenhet.

Utdrag fra Vedantateksten Panchadasi om Maya

- (1) Det er en usynlig kraft i bevisstheten/eksistensen.
- (2) Den er ikke det samme som bevissthet, men er heller ikke forskjellig.
- (3) Den er ikke ikke-eksistens, fordi den har en virkning.
- (4) Den er evig. Det er både manifestert og ument manifestert.
- (5) Den er ikke virkelig, fordi den står ikke alene og kunnskap ødelegger den.
- (6) Den er ikke uvirkelig, fordi du erfarer den.
- (7) Den er tilsynelatende virkelig
- (8) Den er ikke en del av eksistensen, men den ser ut til å være det.
- (9) Den er overlappet (adhyasa) på bevissthet.
- (10) Den overlapper Isvara (det totale) og jiva (individet).
- (11) Den glemmer ikke bevissthet.
- (12) Den gjør det umulige mulig. Den er et under.
- (13) Den er uforklarlig, ubeskrivelig og begynnelsesløs.
- (14) Den er vakker, intelligent og allvitende.
- (15) Den skaper et speil som reflekterer, snur, låner.
- (16) Den får bevissthet til å tilsynelatende endre seg.
- (17) Den kontrollerer alt.
- (18) Den forårsaker samsara (kjærlighet til objekter, å bli noe, avhengig av noe, manglende skjelneevne)
- (19) Den er et snurrende energihjul (sattva, rajas, tamas – gunaene), som villeder.

Det Manifesterte og Umanifesterte Universet

Forståelsen at alt er gjennomtrengt av Det Totale Sinnet er videre utdypet i Gita og Upanishadene. De avslører at denne all-kunnskap og all-kraft var tilstedeværende i sin umanifesterte, udifferensierte potensielle form før skapelsen (Maya) inntraff. Det betyr at skapelse er syklisk av natur. Denne all-kunnskap og all-kraft manifesterer kontinuerlig som seg selv gjennom skapelse, alle navn og former kommer fra denne kraften. Når universet av navn og former går inn i en umanifestert tilstand forblir kraften tilstedeværende.

Gitas og Upanishadenes holdning til Det Totale Sinnet – årsaken – som er til stede både i det manifesterte og i potensialform er støttet av undersøkelsen av hva som er til stede nå. Hvis vi ser på luett, skifter ting kontinuerlig fra en umanifestert tilstand til en manifestert tilstand. I løpet av brøkdelen av et sekund, utgjør kroppens celler og alle partikler hvert objekt og vesen, viser seg og forsvinner ustanselig. Ingenting er statisk i universet. Det er all-kunnskap som muliggjør disse konstante endringene og forbinder de manifesterte navnene og formene til det umanifesterte potensialet.

Med utgangspunkt i det som skjer nå kan vi spore forbindelsen til skapelsens begynnelse, der tiden startet. Vi kan erkjenne at det må ha eksistert all-kunnskap i skapelsens potensiale, dens umanifesterte tilstand, selv før det store smellet (big bang.) Logisk sett kan ikke skapelse komme fra ingenting. All-kunnskap og all-kraft var i sin umanifesterte tilstand. Den samme all-kunnskap og all-kraft ble både skaperen og materialet fra hvor alle navn og former oppstod.

I Gitas visjon har det vært uendelige skapelsesykluser og oppløsninger av universet. Hele universet var i en umanifestert tilstand før den nåværende manifestasjonen, og vil igjen bli umanifestert. Det er slik vi tenker om skapelsen. Derfor kan vi ikke postulere at det var ingenting og at alt kom fra ingenting. Kunnskapen som kreves for å forårsake universet var i sin potensielle tilstand, som igjen manifesterte i universets form fulgt av en spesifikk orden.

Tilstedeværelsen av en orden gjør at fysikere og kosmologer kan gå tilbake til alle store steg i universets evolusjon, slik som dannelsen av grunnstoffene i stjerner, galaksefødselen og planeter – fra nåtiden og helt tilbake til en liten brøkdel av et sekund etter det store smellet.

Dette innebærer det astrofysikere og kosmologer gjennom det tyvende århundre har anslått å være universets alder, 14 milliarder år. Samtidig er det bare den nåværende historiens skapelsesyklus. Fysikere sier at de bare kan beskrive hva som skjedde fra sekunder etter det store smellet fram til i dag.

Vitenskapsmenn tenker ut fra lineær måte og tror at vi bare har erfart denne syklusen av skapelsen i universet. Vedanta og Gita sier derimot at skapelse er begynnelseløs.

Fysikere sier at de bare kan beskrive det som skjedde sekunder etter det store smellet. Denne tidsperioden blir kalt for Planck-tid, og referer til tiden da universets diameter var 10–33 centimeter, som blir referert til som Planck-lengde. De innrømmet uten vanskeligheter at de ikke vet hva universets natur er eller dens karakteristikk før Planck-tiden, fordi kjente fysiske teorier ikke lenger er gyldige bakenfor Plancks mur. Ifølge Gita var all-kunnskap (Det Totale Sinnet) tilstedeværende bakenfor Planck-muren.

Det umanifesterte er ikke kaotisk. Det er fullstendig i orden og strukturert. Den ser ut til å være uklar fra individet sitt perspektiv, fordi det er bakenfor persepsjon. Individet ser egentlig ikke forbindelsen. Individet drives av frykt og begjær (ønsker), noe som får virkeligheten til å se forvirrende ut. Vedantaundervisningen ser derimot forbindelsen.